

Młodzież polska wobec własnej przyszłości: marzenia, aspiracje i plany a możliwości i szanse

- [Wprowadzenie](#)
- [Badanie 1](#)
- [Animacja RSA](#)
- [Film](#)
- [Badanie 2](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Sondaż: Dzisiejsza młodzież bez szans na sukces*, 2.10.2014 r., dostępny w internecie: newsweek.pl [dostęp 23.11.2020 r.].

Młodzież polska wobec własnej przyszłości: marzenia, aspiracje i plany a możliwości i szanse

Źródło: Rich Smith, domena publiczna.

Materiał jest częścią serii „**Statystycznie rzecz biorąc**”.

Od dziecka słyszymy pytanie: „Kim będziesz, kiedy dorośniesz?”, i wtedy to dopiero mamy możliwości... Możemy być, kim chcemy.

Potem dorastamy, wybieramy kolejne szkoły i uczelnie, planujemy karierę w wymarzonej zawodzie albo... takim, który pozwoli nam się utrzymać. Jak to jest z tobą? Czy już wiesz, kim będziesz? Czy chcesz wybrać wymarzony zawód i trzymać się tej ścieżki? Czy zdajesz już sobie sprawę z tego, że rzeczywistość może brutalnie zweryfikować twoje plany?

Twoje cele

- Scharakteryzujesz rolę kariery zawodowej w dorosłym życiu.
- Rozpoznasz problemy, jakie stoją przed tobą i twoimi rówieśnikami w związku z zaplanowaniem własnej kariery zawodowej.
- Ocenisz zmiany, jakie zaszły w ciągu ostatniego ćwierćwiecza w poglądach pokolenia twoich rówieśników na temat kształtowania własnej przyszłości (w tym zawodowej) i czynników sukcesu życiowego.

Dla zainteresowanych

**Badania opinii publicznej:
historia, metody i ośrodki**

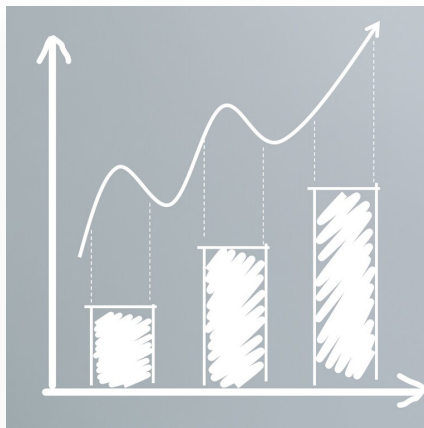
Badanie opinii publicznej

Edukacja a rynek pracy

Nauka i praca w UE

**Rynek pracy i jego
problemy**

Badanie 1

Odpowiedz na pytania, wybierając jedną z zaproponowanych odpowiedzi. Wariant „trudno powiedzieć” wybierz tylko wtedy, gdy rzeczywiście nie potrafisz się zdecydować na żadną z pozostałych odpowiedzi.

Ćwiczenie 1

Co w twojej ocenie ma największy wpływ na sukces zawodowy? Możesz wybrać co najwyżej dwie z zaproponowanych odpowiedzi.

wiedza, umiejętności

solidna, rzetelna praca

wykształcenie

znajomości, protekcja

inicjatywa i przedsiębiorczość

szczęście, przypadek

cwaniactwo, przebiegłość

pochodzenie społeczne

trudno powiedzieć

coś innego

Oprac. na podst.: CBOS, *Jak osiągnąć sukces zawodowy*, Komunikat z badań nr 70/2017, Warszawa, czerwiec 2017.

Ćwiczenie 2

Jak oceniasz szanse dzisiejszej młodzieży na osiągnięcie sukcesu w porównaniu ze swoimi rówieśnikami 20 lat temu?

- młodzi mają obecnie mniejsze szanse
- młodzi mają obecnie takie same szanse jak ich rówieśnicy 20 lat temu
- młodzi mają obecnie większe szanse
- trudno powiedzieć

Oprac. na podst.: CBOS, *O szansach młodych w III RP*, Komunikat z badań nr 135/2014, Warszawa 2014, s. 2.

Porównaj swoją odpowiedź z propozycjami innych uczniów. Czy między waszymi odpowiedziami były duże rozbieżności?

Ćwiczenie 3

Rozważ następujące problemy.

Co to są szanse życiowe i jakie czynniki je kształtują?

Jaki system jest twoim zdaniem lepszy w różnicowaniu szans na osiągnięcie sukcesu zawodowego: elitarny czy egalitarny? Dlaczego?

Czy poza pochodzeniem społecznym, które nie jest kwestią indywidualnego wyboru, należy wykorzystywać wszystkie ewentualne czynniki sukcesu (wymienione w pytaniu sondażowym), by zapewnić sobie sukces zawodowy? Czy w jednakowym stopniu i czy wszystkie wymienione? Czy w każdym społeczeństwie i w każdej sytuacji?

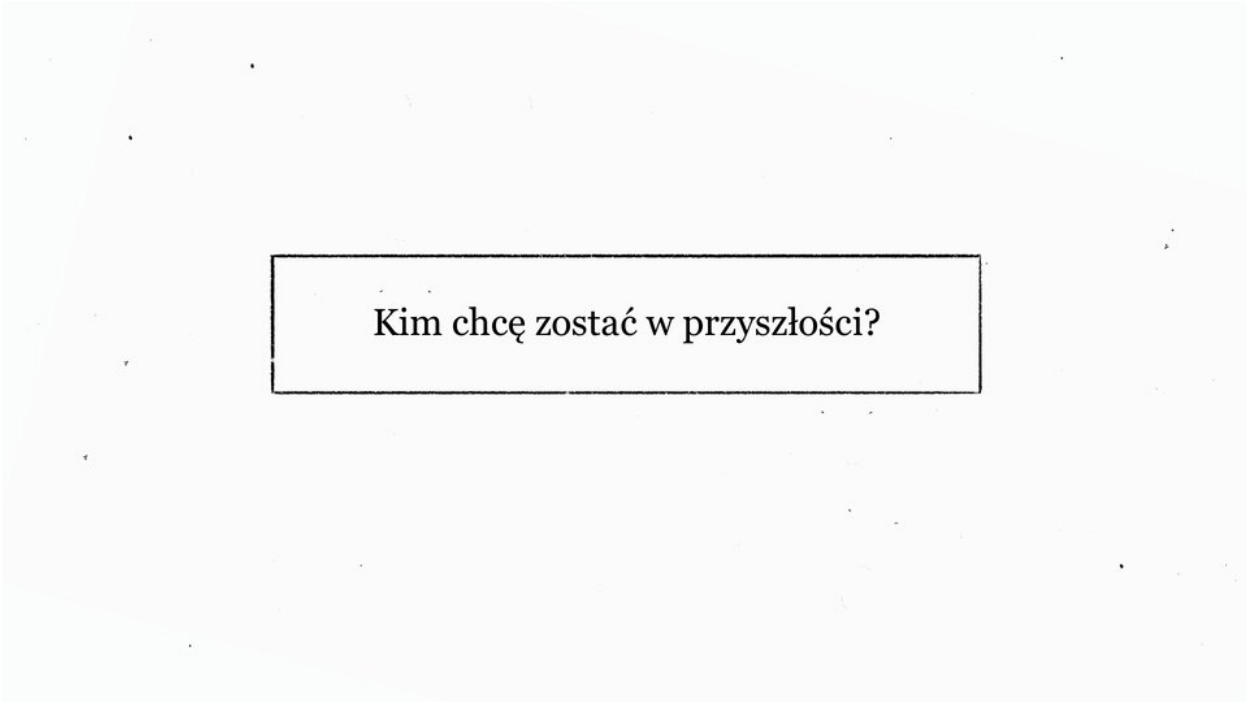
Czy twoim zdaniem są jakieś czynniki, które uzasadniają (albo nawet usprawiedliwiają) nierówny rozdział szans w społeczeństwie na zrobienie kariery zawodowej?

Przedyskutuj swoje odpowiedzi z koleżankami i kolegami z klasy. Przeanalizuj, czy bardzo się różnicie w swoich odpowiedziach. Ustalcie wspólnie, z czego to wynika.

Animacja RSA

Polecenie 1

Obejrzyj animację, zastanawiając się nad własnym wymarzonym zawodem i pozycją, jaką chcesz w nim osiągnąć. Rozważ szanse na osiągnięcie tej pozycji i zagrożenia, jakie mogą ci stanąć na przeszkodzie.

Kim chcę zostać w przyszłości?

Film dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DmUZP1SkI>

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Film nawiązujący do treści materiału Kim chcę zostać w przyszłości?

Ćwiczenie 1

Wykorzystując mapę myśli, dokonaj analizy SWOT, która pozwoli ci ocenić szanse na osiągnięcie sukcesu zawodowego w swoim wymarzonym zawodzie w przyszłości.

- mój wymarzony zawód
 - mocne strony[br]zwiększające szanse[br] na zdobycie wymarzonej pozycji
 -
 -
 -
 -
 - słabe strony[br]zmniejszające szanse[br] na zdobycie wymarzonej pozycji
 -
 -
 -
 - szanse stwarzane przez[br] środowisko zewnętrzne i okoliczności
 -
 -
 -
 - zagrożenia i okoliczności[br] ze strony środowiska zewnętrznego
 -
 -
 -

Film

Polecenie 1

Zapoznaj się z filmem i zastanów się nad tym, jak na prezentowane pytania mogliby – twoim zdaniem – odpowiedzieć **rówieśnicy** z twojej szkoły.

Film dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DiNDeoIRu>

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Film nawiązujący do treści materiału Młodzież polska o swoich marzeniach, aspiracjach, planach, możliwościach i szansach.

Ćwiczenie 1

Zaznacz, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Zmiana systemu społecznego jest możliwa tylko wówczas, gdy pogarszają się nastroje społeczne.	☐	☐
Z badań wynika, że polscy absolwenci szkół ponadpodstawowych, jeśli decydują się zdawać na studia, to są w tej decyzji bardzo zdeterminowani.	☐	☐
Wśród kierunków, których wybór deklarowali badani w roku 2018 przedstawiciele młodzieży szkół ponadpodstawowych, dominują kierunki społeczne.	☐	☐
Jak wynika z badań przedstawiciele młodego pokolenia, najczęściej wymienianymi czynnikami pomagającymi znaleźć pracę po szkole są spryt i cwaniactwo oraz wdzięk i urok osobisty.	☐	☐
Z badań przeprowadzonych wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych w 2018 roku wynika, że znaczna część tego pokolenia (ponad połowa) po szkole zamierza się uczyć. Z tych samych badań wynika, że znaczna część tego pokolenia (ponad połowa) po szkole zamierza podjąć pracę. Między tymi dwoma faktami zachodzi sprzeczność. Wyniki badań są błędne.	☐	☐
Płeć bardzo mocno wpływa na preferowany rodzaj studiów wybieranych przez polskich absolwentów szkół ponadpodstawowych, jeśli decydują się zdawać na studia.	☐	☐

Ćwiczenie 2

Zapoznaj się z wykresami i wykonaj ćwiczenie.

Czy ty osobiście czujesz się zagrożony(a) bezrobociem? (wartości procentowe)

rok : 1992

tak, bardzo obawiam się, że nie znajdę pracy : 50

tak, ale jestem tym tylko lekko zaniepokojony(a) : 27

nie, przypuszczam, że znajdę pracę : 15

nie, na pewno znajdę pracę : 7

rok : 1994

tak, bardzo obawiam się, że nie znajdę pracy : 31

tak, ale jestem tym tylko lekko zaniepokojony(a) : 33

nie, przypuszczam, że znajdę pracę : 26

nie, na pewno znajdę pracę : 10

rok : 1996

tak, bardzo obawiam się, że nie znajdę pracy : 25

tak, ale jestem tym tylko lekko zaniepokojony(a) : 29

nie, przypuszczam, że znajdę pracę : 30

nie, na pewno znajdę pracę : 15

rok : 1998

tak, bardzo obawiam się, że nie znajdę pracy : 17

tak, ale jestem tym tylko lekko zaniepokojony(a) : 33

nie, przypuszczam, że znajdę pracę : 35

nie, na pewno znajdę pracę : 15

rok : 2003

tak, bardzo obawiam się, że nie znajdę pracy : 33

tak, ale jestem tym tylko lekko zaniepokojony(a) : 34

nie, przypuszczam, że znajdę pracę : 24

nie, na pewno znajdę pracę : 9

rok : 2008

tak, bardzo obawiam się, że nie znajdę pracy : 10

tak, ale jestem tym tylko lekko zaniepokojony(a) : 27

nie, przypuszczam, że znajdę pracę : 40

nie, na pewno znajdę pracę : 23

rok : 2010

tak, bardzo obawiam się, że nie znajdę pracy : 13

tak, ale jestem tym tylko lekko zaniepokojony(a) : 33

nie, przypuszczam, że znajdę pracę : 38

nie, na pewno znajdę pracę : 16

nie_na_pewno_znajde_prace : 10

rok : 2013

tak_bardzo_obawiam_sie_ze_nie_znajde_pracy : 26

tak_ale_jestem_tym_tylko_lekko_zaniepokojony(a) : 37

nie_przypuszczam_ze_znajde_prace : 26

nie_na_pewno_znajde_prace : 10

rok : 2016

tak_bardzo_obawiam_sie_ze_nie_znajde_pracy : 11

tak_ale_jestem_tym_tylko_lekko_zaniepokojony(a) : 28

nie_przypuszczam_ze_znajde_prace : 40

nie_na_pewno_znajde_prace : 21

rok : 2018

tak_bardzo_obawiam_sie_ze_nie_znajde_pracy : 8

tak_ale_jestem_tym_tylko_lekko_zaniepokojony(a) : 22

nie_przypuszczam_ze_znajde_prace : 42

nie_na_pewno_znajde_prace : 28

Oprac. na podst.: Rafał Boguszewski, *Aspiracje, dążenia i plany życiowe młodzieży*, [w:] Mirosława Grabowska, Magdalena Gwiazda (red.), *Młodzież 2018*, CBOS, Warszawa 2019, s. 90.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Stopa rejestrowanego bezrobocia

rok : 1990

wartość_procentowa : 6.5

rok : 1991

wartość_procentowa : 12.2

rok : 1992

wartość_procentowa : 14.3

rok : 1993

wartość_procentowa : 16.4

rok : 1994

wartość_procentowa : 16.0

rok : 1995

wartość_procentowa : 14.9

rok : 1996

wartość_procentowa : 13.2

rok : 1997

wartość_procentowa : 10.3

rok : 1998

wartość_procentowa : 10.4

rok : 1999

wartość_procentowa : 13.1

wartość_procentowa : 15.1
rok : 2000
wartość_procentowa : 15.1
rok : 2001
wartość_procentowa : 17.5
rok : 2002
wartość_procentowa : 20.0
rok : 2003
wartość_procentowa : 20.0
rok : 2004
wartość_procentowa : 19.0
rok : 2005
wartość_procentowa : 17.6
rok : 2006
wartość_procentowa : 14.8
rok : 2007
wartość_procentowa : 11.2
rok : 2008
wartość_procentowa : 9.5
rok : 2009
wartość_procentowa : 12.1
rok : 2010
wartość_procentowa : 12.4
rok : 2011
wartość_procentowa : 12.5
rok : 2012
wartość_procentowa : 13.4
rok : 2013
wartość_procentowa : 13.4
rok : 2014
wartość_procentowa : 11.4
rok : 2015
wartość_procentowa : 9.7
rok : 2016
wartość_procentowa : 8.8
rok : 2017
wartość_procentowa : 6.6
rok : 2018
wartość_procentowa : 5

Oprac. na podst.: Rafał Boguszewski, *Aspiracje, dążenia i plany życiowe młodzieży*, [w:] Mirosława Grabowska, Magdalena Gwiazda (red.), *Młodość 2018*, CBOS, Warszawa 2019, s. 91.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Porównaj dane na wykresach. Wykorzystując dane z wykresu 2, uzasadnij, czy wzrost obaw młodzieży co do zagrożenia bezrobociem w latach 1992, 2003 i 2013 wynika ze spadku samooceny w zakresie własnych kompetencji zawodowych zdobytych w szkole.

Słownik

opinia publiczna

reakcja zbiorowości na zdarzenia, zjawiska wywołane działaniem władz, instytucji wchodzących w skład szeroko rozumianej sfery publicznej; najogólniej oznacza aprobatę lub dezaprobatę dla widocznych w przestrzeni publicznej stanowisk, zachowań, artykułowaną przez jakąś część społeczeństwa, zbiorowości

punkt procentowy (p.p.)

jednostka różnicy między dwiema wartościami wyrażanymi w procentach; wykorzystywana w porównaniach, np. jeśli udział wyborców partii X w styczniu wyniósł 20%, a w lutym – 35%, to ten udział wzrósł o 15 punktów procentowych (a nie o 15%)

respondent

podmiot (najczęściej osoba, ale także podmiot prawny), który przekazuje dane do celów statystycznych; w badaniu sondażowym osoba wylosowana z populacji, która odpowiada na pytania wywiadu zadawane przez ankietera lub pytania ankiety (samodzielnie wypisując odpowiedzi w formularzu)

rówieśnik

człowiek równy drugiemu wiekiem

Badanie 2

Weź pod uwagę dotychczasowe rozważania z Badania 1, wykonanych ćwiczeń oraz przedstawionych materiałów i ponownie odpowiedz na pytania, wybierając jedną z zaproponowanych odpowiedzi. Wariant „trudno powiedzieć” wybierz tylko wtedy, gdy rzeczywiście nie potrafisz się zdecydować na inną odpowiedź.

Ćwiczenie 1

Co w twojej ocenie ma największy wpływ na sukces zawodowy? Możesz wybrać co najwyżej dwie z zaproponowanych odpowiedzi.

wiedza, umiejętności

solidna, rzetelna praca

wykształcenie

znajomości, protekcja

inicjatywa i przedsiębiorczość

szczęście, przypadek

cwaniactwo, przebiegłość

pochodzenie społeczne

trudno powiedzieć

coś innego

Oprac. na podst.: CBOS, *Jak osiągnąć sukces zawodowy*, Komunikat z badań nr 70/2017, Warszawa, czerwiec 2017.

Ćwiczenie 2

Jak oceniasz szanse dzisiejszej młodzieży na osiągnięcie sukcesu w porównaniu ze swoimi rówieśnikami 20 lat temu?

młodzi mają obecnie mniejsze szanse

młodzi mają obecnie takie same szanse jak ich rówieśnicy 20 lat temu

młodzi mają obecnie większe szanse

trudno powiedzieć

Oprac. na podst.: *Sondaż: Dzisiejsza młodzież bez szans na sukces*, newsweek.pl, 2.10.2014 [online, dostęp: 23.11.2020].

Porównanie sondaży i wyników badań

Ćwiczenie 3

Przeanalizuj różnice w procentowych rozkładach odpowiedzi na pytanie sondażowe zadane przez CBOS i w badaniach w twojej klasie.

Co, w Pana(i) ocenie, ma największy wpływ na sukces zawodowy? (w proc.)?

stwierdzenie : wiedza, umiejętności

rok_2013 : 45

rok_2017 : 59

stwierdzenie : solidna, rzetelna praca

rok_2013 : 32

rok_2017 : 41

stwierdzenie : wykształcenie

rok_2013 : 32

rok_2017 : 33

stwierdzenie : znajomość, protekcja

rok_2013 : 28

rok_2017 : 18

stwierdzenie : inicjatywa i przedsiębiorczość

rok_2013 : 19

rok_2017 : 18

stwierdzenie : szczęście, przypadek

rok_2013 : 15

rok_2017 : 11

stwierdzenie : cwaniactwo, przebiegłość

rok_2013 : 10

rok_2017 : 6

stwierdzenie : pochodzenie społeczne

rok_2013 : 4

rok_2017 : 2

stwierdzenie : trudno powiedzieć

rok_2013 : 2

rok_2017 : 2

stwierdzenie : coś innego

rok_2013 : 1

rok_2017 : 1

Oprac. na podst.: CBOS, *Jak osiągnąć sukces zawodowy*, Komunikat z badań nr 70/2017, Warszawa, czerwiec 2017, s. 2.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Jak Pan(i) sądzi, czy obecnie młodzież w Polsce ma większe, czy też mniejsze szanse na osiągnięcie sukcesu w życiu, niż mieli ich rówieśnicy 20 lat temu?

odpowiedź : młodzi mają obecnie mniejsze szanse

odsetek_badanych : 49

odpowiedź : młodzi mają obecnie takie same szanse jak ich rówieśnicy 20 lat temu

odsetek_badanych : 8

odpowiedź : młodzi mają obecnie większe szanse

odsetek_badanych : 38

odpowiedź : trudno powiedzieć

odsetek_badanych : 5

Oprac. na podst.: CBOS, *O szansach młodych w III RP*, Komunikat z badań nr 135/2014, Warszawa 2014, s. 2.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

W pierwszym kroku porównaj rozkłady procentowe odpowiedzi z badań zrealizowanych przez CBOS na ogólnopolskiej próbie dorosłych Polaków. Rozważ przyczyny, dla których dane na pierwszym wykresie różnią się, porównując rok 2013 z 2017. Rozważ ewentualne przyczyny w różnicach poszczególnych wskaźników procentowych (jeśli uznasz je za istotne). Czy wy jako grupa różnicie się czymś od społeczeństwa polskiego jako całości? Co uzasadnia te różnice?

W drugim kroku porównaj odpowiedzi z obu sondaży przeprowadzonych w klasie. Rozważ ewentualne przyczyny w różnicach poszczególnych wskaźników procentowych (jeśli uznasz je za istotne). Czy refleksja nad pytaniami po pierwszym sondażu oraz treści zamieszczonych materiałów mogły wpłynąć na zmianę wskazań części z was? Jeśli tak, przedstaw, których wskazań i uzasadnij dlaczego. Jeśli nie, również uzasadnij.

Dla nauczyciela

Autorka: Paulina Wierzbińska

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie

Temat: Młodzież polska wobec własnej przyszłości: marzenia, aspiracje i plany a możliwości i szanse

Grupa docelowa:

III etap edukacyjny, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

I. Człowiek i społeczeństwo.

Uczeń:

9) rozpoznaje problemy życiowe młodzieży w społeczeństwie polskim i formułuje sądy w tych kwestiach.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.

Cele operacyjne:

- charakteryzuje rolę kariery zawodowej w swoim dorosłym życiu;
- rozpoznaje problemy, jakie stoją przed tobą i twoimi rówieśnikami w związku z zaplanowaniem własnej kariery zawodowej;
- ocenia zmiany, jakie zaszły w ciągu ostatniego ćwierćwiecza w poglądach pokolenia jego rówolatków na temat kształtowania własnej przyszłości (w tym zawodowej) i czynników sukcesu życiowego.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych;
- analiza materiału źródłowego;
- badanie sondażowe.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Faza wstępna:

1. Przedstawienie tematu: „Młodzież polska wobec własnej przyszłości: marzenia, aspiracje i plany, a możliwości i szanse” oraz celów zajęć.
2. Dyskusja dotycząca zagadnień poruszanych w e-materiale. Uczniowie odpowiadają na pytania zawarte w sekcji „Wprowadzenie”, korzystając z własnych doświadczeń i wiedzy.

Faza realizacyjna:

1. Zalogowany na platformie nauczyciel wyświetla po kolei na tablicy interaktywnej (lub za pomocą rzutnika) pytania sondażowe z sekcji „Badanie 1”. Uczniowie na telefonach komórkowych lub tabletach logują się do systemu, dołączają do lekcji i przystępują do odpowiedzi na zadane pytania. Nauczyciel, korzystając ze swojego panelu użytkownika, wyświetla zestawienie odpowiedzi uczniów. Chętne osoby mogą uzasadnić swój wybór.
2. Podział klasy na grupy. Każdy zespół rozważa problemy przedstawione w ćwiczeniu 3 w sekcji „Badanie 1”. Następnie reprezentanci grup przedstawiają efekty pracy, które są wspólnie dyskutowane przez uczniów.
3. Praca z materiałem zamieszczonym w sekcji „Animacja RSA”. Uczniowie zapoznają się z treścią materiału, a potem w parach wykonują polecenie – analiza SWOT. Następnie wybrana osoba prezentuje propozycję odpowiedzi, a pozostali uczniowie

ustosunkowują się do niej. Nauczyciel w razie potrzeby uzupełnia ją, udziela też uczniom informacji zwrotnej.

4. Uczniowie zapoznają się z treścią filmu, zapisują problemy i pytania z nią związane. Następnie prowadzą dyskusję, która pozwala lepiej zrozumieć poruszaną tematykę. Na końcu przystępują do rozwiązywania zadań dołączonych do materiału filmowego.

Faza podsumowująca:

1. Uczniowie ponownie odpowiadają na pytania sondażowe postawione na wcześniejszym etapie zajęć (w sekcji „Badanie 2”). Wyniki są wyświetlone na tablicy interaktywnej.
2. Podział na grupy. Każda z nich wykonuje ćwiczenie 3 w sekcji „Badanie 2”. Uczniowie porównują wyniki sondażu przeprowadzonego przez CBOS oraz wyniki badań przeprowadzonych w klasie. Przedstawiciele zespołów prezentują odpowiedzi, które są wspólnie omawiane i porównywane.
3. Omówienie przebiegu zajęć, przedstawienie mocnych i słabych stron pracy zespołów i przekazanie informacji zwrotnej.

Praca domowa:

1. Przygotuj kilka argumentów, których użyjesz w dyskusji na temat „Dziś młodzi ludzie mają trudniejszy start zawodowy niż ich rodzice”.

Materiały pomocnicze:

- CBOS, *Jak osiągnąć sukces zawodowy*, Komunikat z badań nr 70/2017, Warszawa, czerwiec 2017.
- CBOS, *O szansach młodych w III RP*, Komunikat z badań nr 135/2014, Warszawa 2014, s. 2.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

- Uczniowie mogą wykorzystać multimedium z sekcji „Animacja RSA” jako inspirację do przygotowania własnej prezentacji multimedialnej.